

Literatura

Albert, Linda. *Cooperative Discipline*. Circle Pines, MN: American Guidance Service, 1996.

Albom, Mitch. *Tuesdays with Morrie*. Doubleday, New York, 1997.

Bebermeyer, Ruth. „I Wonder“ (LP album). La Crescenta, CA: Center for Nonviolent Communication, 1971.

Bebermeyer, Ruth. „Given To.“ La Crescenta, CA: Center for Nonviolent Communication, 1972.

Benne, Kenneth D. „Authority in Education“ in *Harvard Educational Review*, roč. 40, č. 3. Cambridge, MA, srpen 1970.

Bernanos, George, in *Civil Disobedience: Theory and Practice*. Hugo Adam Bedon, ed. New York: Pegasus, 1969.

Buber, Martin. *A Believing Humanism: My Testament, 1902–1965*. New York: Simon and Schuster, 1967.

Child Development Project. „Start the Year.“ San Ramon, CA: Developmental Studies Center, 1991.

Líbí se mi, že projekt Child Development Project popisuje třídu jako komunitu. Uvádí se v něm, že třída je místo, kde se „klade důraz na péči a důvěru, a ne na omezení a pohružky, kde jednota a hrdost (na úspěch a na smysl) nahrazují vítězství a prohru a kde je každý člověk vyzván, podporován a inspirován, aby žil podle takových ideálů

a hodnot, jako jsou laskavost, spravedlnost a zodpovědnost. [Taková] třídní komunita se snaží uspokojovat potřebu každého žáka, aby se cítil schopný, napojený na ostatní a samostatný. Žáci se tu tak otevřeně setkávají nejen se základními lidskými hodnotami, ale i s řadou příležitostí o těchto hodnotách přemýšlet, diskutovat a jednat v jejich duchu, čímž si osvojují zkušenosti podporující empatii a porozumění druhým.

Child Development Project. „Ways We Want Our Class to Be: Class Meetings That Build Commitment to Kindness and Learning.“ Oakland, CA: Developmental Studies Center, 1996.

Místo vytváření konkrétních pravidel tento projekt navrhuje diskutovat o tom, „jakou třídu chceme mít“ a jak je možné to zrealizovat.

Chuang Tzu. *The Way of Chuang Tzu*. Nestránkováno, nedatováno.

Clark, Edward T., Jr. *Designing and Implementing an Integrated Curriculum*. Brandon, VT: Holistic Education Press, 1997.

Clark prosazuje funkční gramotnost, v níž „učitelé a studenti spolupracují na tom, aby každý absolvent školy byl funkčně gramotný, tj. aby byl připraven vědomě a tvořivě reagovat na požadavky ekonomických potřeb, osvědčené a informované společenské zodpovědnosti a kompetentního globálního občanství“. (s. 51) „Funkční gramotnost musí zahrnovat schopnost vědomě a záměrně vytvářet osobní a kolektivní vize žádoucí budoucnosti a kompetence nezbytné k jejímu uskutečňování.“ (s. 52) V diskusi o principech fungování živých systémů pak Clark uvádí: „Ve všech systémech se jako jednotící princip uplatňuje vzájemná provázanost. Jako základní princip ekologie definuje povahu složité sítě vztahů, které existují mezi jednotlivými částmi systému a dále mezi jednotlivými částmi a systémem jako celkem.“ (s. 100) „Vzájemná provázanost je univerzální vlastnost, chápáná jako zcela zásadní pro úspěch všech sociálních, ekonomických a politických systémů. Jakmile dítě pochopí, co tato provázanost znamená,

je schopno přenášet své poznatky do různých oblastí a v prakticky neomezeném množství aplikací je uvádět do praxe.“ (s. 101)

Clark, Kenneth. *Dark Ghetto*. New York: Harper & Row, 1965.

Combs, Arthur W. „Seeing is Believing.“ Úvodní proslov na ASCD Annual Conference, 1958.

Covaleskie, John, F. „Discipline and Morality: Beyond Rules and Consequences.“ *Educational Forum*, 1992, roč. 56, s. 173–183.

„Program, který učí děti, že se od nich očekává, že budou dodržovat pravidla, a to i ta legitimní a správně stanovená, selhává jak u dětí, tak u celé společnosti.“ Dalajlama, Poselství dalajlamy, Ústřední tibetská správa, Oddělení informací a mezinárodních vztahů, 2000.

„Vedle vzdělání, které se obvykle zaměřuje jen na akademické úspěchy, je třeba v myslích mladé generace studující v různých vzdělávacích institucích rozvíjet i větší altruismus a smysl pro péči a zodpovědnost za druhé. Toho lze dosáhnout bez nutného zapojení náboženství. Mohli bychom to tedy nazvat ‚sekulární etikou‘, protože se ve skutečnosti skládá ze základních lidských vlastností, jako je laskavost, soucit, upřímnost a čestnost.“

Deci, E. L., and Richard Ryan. *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York: Plenum, 1985.

Odměny jsou jen „ovládání formou svádění“.

Dennison, George. *The Lives of Children*. New York: Random House, 1969.

DeVries, Rheta, and Betty Zan. *Moral Classrooms, Moral Children: Creating a Constructivist Atmosphere in Early Education*. New York: Teachers College Press, 1994.

Autoři v této knize vyjadřují názor, že k uvědomění si etického smyslu děti musí aktivně dospět samy.

Dewey, John. *Experience and Education*. New York: Collier Books, 1938.

Eisler, Riane. *The Chalice and the Blade*. San Francisco: Harper & Row, 1987.

Kniha vyhrála cenu Nautilus Award 2003.

Eisler, Riane. *Tomorrow's Children*. Boulder, CO: Westview, 2000.

Riane Eisler aplikuje svůj výzkum modelů partnerství a dominance na vzdělávání. Časopis *Futures Studies* knihu vybral do první desítky nejvýznamnějších knih o budoucnosti.

Ellis, Albert, and Robert A. Harper. *A Guide to Rational Living*. Hollywood, CA: Wilshire Book Co., 1961.

Farber, Jerry. *Student as Nigger*. New York: Paperback Books, 1970.

Freire, Paulo. *Pedagogy of the Oppressed*. New York: Herder & Herder, 1971.

Fromm, Erich. *The Revolution of Hope*. New York: Bantam Books, 1968.

Gatto, John Taylor. *A Different Kind of Teacher*. Berkeley, CA: Berkeley Hills Books, 2001.

Gardner, Herb. *A Thousand Clowns*. New York: Random House, 1962.

Glazer, Steven, ed. *The Heart of Learning: Spirituality in Education*. New York: Penguin Putnam, 1999.

Gordon, Thomas. *Parent Effectiveness Training*. New York: Wyden, Inc., 1970.

Grammer, Kathy, and Red Grammer. „Teaching Peace.“ *Smilin' Atcha Music*, ASCAP, 1986.

Hampden-Turner, Charles. *Radical Man*. Cambridge, MA: Schenkman Pub. Co., 1970.

Holt, John. *How Children Fail*. New York: Pittman Publishing Corp., 1964.

Howe, Ruell. *Miracle of Dialogue*. New York: The Seabury Press, 1963.

Katz, Michael. *The Irony of Early School Reform: Educational Innovation in Mid-Nineteenth Century Massachusetts*. Cambridge: Harvard University Press, 1968.

Kelley, Earl C. *In Defense of Youth*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1962.

Kohl, Herbert. *The Open Classroom*. New York: Vintage Books, 1969.

Kohn, Alfie. *Beyond Discipline: From Compliance to Community*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development, 1996.

„Etická sofistikovanost spočívá v určité kombinaci zásad a péče, v tom, že člověk ví, jak by měl jednat, a má zájem o druhé.“ (s. 29)
„Odměny, stejně jako tresty, mohou pouze manipulovat s jednáním dítěte. Nijak nepomáhají tomu, aby se z něj stal laskavý nebo starostlivý člověk.“ (s. 34) „Musíme si přiznat, že čím více ‚řídíme‘ chování žáků a snažíme se je přimět, aby dělali to, co jim řekneme, tím obtížnější je pro ně stát se morálně vyspělými lidmi, kteří přemýšlejí sami za sebe a starají se o druhé.“ (s. 62) „Když říkám, že třída nebo škola je ‚komunita‘, mám tím na mysli, že je to místo, kde žáci cítí, že o ně někdo pečuje, a jsou povzbuzováni starat se o sebe navzájem.“ (s. 101)

Kohn, Alfie. *Punished by Rewards*. New York: Houghton-Mifflin, 1993.

Lantieri, Linda, and Janet Patti. *Waging Peace in Our Schools*. Boston: Beacon Press, 1996.

„Naše společnost potřebuje nový způsob uvažování o tom, co znamená být vzdělaným člověkem. Nemůžeme se už dál odvracet od emocionální struktury života dětí nebo předpokládat, že učení může probíhat izolovaně od jejich pocitů. Potřebujeme takovou vizi vzdělávání, která uznává, že k základním dovednostem patří schopnost zvládat vlastní emoce, řešit konflikty a narušovat předsudky. A že tyto dovednosti je možné a zároveň nutné si osvojit.“ (š. 3) „Věříme v nový model vzdělávání, který obsáhne sociální a emocionální učení z multikulturní perspektivy. V takovém modelu pomáhají školy mladým lidem stávat se pečujícími osobnostmi, které z pozice občanů participují na demokratickém procesu uvnitř pluralitní komunity.“ (s. 7)

Mager, Robert. *Preparing Instructional Objectives*. Palo Alto, CA: Fearon Publishers, 1962.

Marshall, Max S. *Teaching Without Grades*. Corvallis: Oregon State University Press, 1968.

May, Rollo. *Man's Search for Himself*. New York: W. W. Norton & Co., 1953.

Miller, George A. „Psychology as a Means of Promoting Human Welfare.“ *American Psychologist*, prosinec 1969, roč. 24, č. 12.

„Nejpalčivější problémy dnešního světa jsou ty, které jsme si vytvořili sami. Nezpůsobila je nějaká bezohledná či zlomyslná neživá příroda ani na nás nebyly seslány jako trest z vůle Boží. Jsou to problémy způsobené lidmi a jejich řešení bude vyžadovat proměnu našeho chování a společenských institucí.“

Orr, David W. *Earth in Mind: On Education, Environment, and the Human Prospect*. Washington, D.C.: Island Press, nedatováno.

„Pokud bude dnešní den na planetě Zemi v průměru stejný jako ty ostatní, ztratíme 116 čtverečních mil deštného pralesa, tedy asi jeden akr za sekundu. Dalších 72 čtverečních mil ztratíme kvůli rozšiřujícím se pouštím, které vznikají důsledkem špatného lidského hospodaření a nadměrně rostoucí populace. Přijdeme o 40 až 250 živočišných druhů. A je třeba uvést, že to není chyba ignorantů, ale spíše výsledek práce lidí s bakalářskými, magisterskými a doktorskými tituly.“

Piaget, Jean. *The Moral Judgment of the Child*. New York: Free Press, 1965.

„Morální autonomie se projeví tehdy, když mysl pokládá za nezbytný takový ideál, který je nezávislý na všech vnějších tlacích.“

Postman, Neil, and Charles Weingartner. *Teaching as a Subversive Activity*. New York: Delacorte Press, 1969.

Postman, Neil. *The End of Education: Redefining the Value of School*. New York: Vintage Books, 1996.

„Kvalitu školství bychom mohli zlepšit takříkajíc přes noc, kdyby učitelé matematiky dostali za úkol učit umění, učitelé umění přírodní vědy a učitelé přírodních věd angličtinu. K tomu jsem dospěl takto: Většina učitelů, zejména těch středoškolských a vysokoškolských, vyučuje předměty, ve kterých byli ve škole dobří. Předmět pro ně byl snadný a zároveň příjemný. V důsledku toho pravděpodobně nepochopí, jak se předmět jeví těm, kterým nejde nebo je nezajímá, popřípadě obojí.“

Prather, Hugh. *Notes to Myself: My Struggle to Become a Person*. Lafayette, CA: Real People Press, 1970.

Raths, Louis E., Merrill Harmin, and Sidney B. Simon. *Values and Teaching*. Columbus, OH: Charles E. Merrill Pub. Co., 1966.

Rogers, Carl R. „Some Elements of Effective Interpersonal Communication.“ Proslov na California Institute of Technology v Pasadeně, CA, 9. listopadu 1964.

Rogers, Carl R. „The Interpersonal Relationship in the Facilitation of Learning“ in *Humanizing Education: The Person in the Process*. Robert R. Leeper, ed. Washington, D.C.: Association for Supervision & Curriculum Development, National Education Association, 1967.

Rogers, Carl R. „What Psychology Has to Offer Teacher Education“ in *Mental Health and Teacher Education*. Dubuque, IA: William C. Brown Co., Inc. Forty-Sixth Yearbook, 1967.

Rogers, Carl R. *Freedom to Learn*. Columbus, OH: Charles E. Merrill Co., 1969.

Rosenthal, Robert, and Lenore Jacobson. *Pygmalion in the Classroom: Teacher Expectations and Pupil's Intellectual Ability*. New York: Holt, Rinehart & Winston, 1968.

Sax, Saville, and Sandra Hollander. *Reality Games*. New York: Macmillan Co., 1971.

Silberman, Charles. *Crisis in the Classroom*. New York: Random House, 1970.

Tolstoy, Leo. *Tolstoy on Education*. Chicago: University of Chicago Press, 1967.

Vallet, Robert. *The Remediation of Learning Disabilities*. Belmont, CA: Fearon Publishers, 1967.

Vallet, Robert. *Programming Learning Disabilities*. Belmont, CA: Fearon Publishers, 1969.

Van Witsen, Betty. *Perceptual Learning Disabilities*. New York: (Columbia) Teachers College Press, 1967.

Whitehead, Alfred North. *The Aims of Education*. New York: Free Press, 1957.

„Existuje jen jeden předmět vzdělávání, a tím je život ve všech svých projevech.“

Willis, Mariaemma, and Victoria Kindle Hodson. *Discover Your Child's Learning Style*. Rocklin, CA: Prima Publishing, 1999.

„... vyšší úrovně rozumových schopností dosáhneme právě tehdy, když umožníme [lidem] učit se prostřednictvím [jejich] nejsilnější modalit, ať už se jedná o cokoli.“ (s. 154)

Wink, Walter. *The Powers That Be*. New York: Doubleday, 1998.

Zahn-Waxler, C., M. Radke-Yarrow, E. Wagner, and M. Chapman. „Development of Concern for Others“, *Developmental Psychology*. 1992. 28, 127, 135.

„Již dvouleté děti mají a) kognitivní schopnost interpretovat fyzické a psychické stavy druhých, b) emocionální schopnost afektivně prožívat stav druhého a c) repertoár chování, který jim umožňuje snažit se zmírňovat nepohodlí druhých. Tyto schopnosti, domníváme se, tvoří základ pečujícího chování dětí během stresové situace druhého člověka. Zdá se, že malé děti vykazují vzorce morální internalizace, které se nezakládají jen na strachu anebo nejsou pouhou reakcí na rodičovské příkazy. Objevují se tu spíše známky toho, že se děti již ve velmi raném věku cítí zodpovědné za druhé (a zároveň i na ně napojené a na nich závislé).“